

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Vypracoval:	Mgr. Lukáš Dejdar, ředitel organizace
Schválil:	Mgr. Lukáš Dejdar, ředitel organizace
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	01.09.2017
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	01.09.2017
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.	

Předkladatel:

Správa školských zařízení - domov mládeže a školní jídelna, Vysoké Mýto, příspěvková organizace

Generála Závady 118, 56601 Vysoké Mýto

IČO: 71294791

ředitel: Mgr. Lukáš Dejdar

kontakty: vedeni@dmvm.cz, +420 465 421 777

koordinátor VzP: Zdena Metelková, vychovatelka

Zřizovatel:

Město Vysoké Mýto

Smetanova 92, 56601 Vysoké Mýto

Kapitola I. - Charakteristika školského zařízení

1. Působnost, organizace a základní podmínky.

- 1.1. Domov mládeže a školní jídelna (dále jen „domov“) je školským zařízením s právní subjektivitou zřízeným Městem Vysoké Mýto.
- 1.2. Ve své činnosti se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, vyhláškou MŠMT č. 436/2010 Sb., o školských

- výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, v platném znění, předpisy s uvedenými normami souvisejícími a obecně právními předpisy.
- 1.3. Domov poskytuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost škol a zajišťuje těmto žákům školní stravování.
 - 1.4. Působnost domova je místní a zčásti přesahuje i hranice města. Služby poskytuje žákům gymnázií, SOŠ, SOU a studentům VOŠ (dále jen spádových škol), které nemají vlastní ubytovací kapacity nebo jsou nedostačující.
 - 1.5. Celková ubytovací kapacita domova mládeže je 96 lůžek v jedné budově. Stravovací kapacita školní jídelny je 1500 hlavních jídel.
 - 1.6. Ubytovací kapacita je rozdělena na tři podlaží
 - 1.6.1. Pracoviště na ul. Generála Závady 118 (budova DM1) – ubytování pro 96 žáků, stravování ve školní jídelně domova.
 - 1.7. Ubytování žáci jsou rozděleni do základních výchovných jednotek – výchovných skupin podle vyhlášky MŠMT č. 436/2010 Sb. Podmínky a rozdělení žáků do výchovných skupin ve školním roce stanovuje ředitel domova.
 - 1.8. Domov poskytuje ubytovací a stravovací služby veřejnosti v době nepřítomnosti ubytovaných žáků v rámci doplňkové činnosti.

2. Prostorové a materiálně technické podmínky.

2.1. Prostorové a materiálně technické podmínky pro ubytování žáků.

- 2.1.1. Budova domova: ubytování v čtyřlůžkových garsoniérách (2+2) s vlastním sociálním zařízením.
- 2.1.2. Základní vybavení ložnice pro jednoho žáka: válenda s úložním prostorem, šatní skříň, pracovní místo u stolu, polička; žákům se dále poskytuje ložní prádlo, klíče od pokojů a botníků.

2.2. Prostorové a materiálně technické podmínky pro vzdělávání, výchovu a volný čas žáků.

- 2.2.1. Budova DM1: místnosti pro výchovně vzdělávací činnost a spontánní individuální i skupinové aktivity (klubovny), knihovna a studovna, učebna výpočetní techniky, cvičná kuchyně, herna, posilovna, keramická dílna, nealkobar, sportovní hala domova.

2.3. Hygienické podmínky a bezpečnost a ochrana zdraví žáků.

- 2.3.1. Domov postupuje při zajištění hygienických podmínek podle vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, která stanoví hygienické požadavky na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid.
- 2.3.2. V rámci tohoto právního předpisu poskytuje domov kromě základních podmínek pro ubytování zejména výměnu ložního prádla, úklid ložnic, sociálního zařízení, společných prostor a zajištění pitného režimu.
- 2.3.3. Žáci jsou prokazatelně seznámeni s předpisy a opatřeními vztahujícími se k bezpečnosti a ochraně zdraví nejméně dvakrát za školní rok a vždy při činnostech, kde je zvýšené riziko poškození zdraví.

2.4. Prostorové, materiálně technické a hygienické podmínky pro práci zaměstnanců.

- 2.4.1. Vychovatelé mají zázemí ve vychovatelnách, kde je k dispozici pracovní stůl, počítač, telefon, sedací nábytek pro návštěvy a úložný prostor.
- 2.4.2. Ostatní zaměstnanci pracují v kancelářích nebo v účelových pracovních místnostech, všichni mají možnost využít výpočetní techniku.

2.4.3. Hygienické zázemí pro zaměstnance tvoří samostatné sociální zařízení a odpočinkové místnosti.

2.4.4. Informační systém pro pracovníky z jednotlivých pracovišť je řešen prostřednictvím telefonu a internetu.

3. Charakteristika žáků.

- 3.1. Podíl žáků středních odborných škol je každoročně zhruba 70% procentní, podíl žáků středních odborných učilišť je asi 10 % a studenti vyšších odborných škol tvoří zhruba 20% podíl.
- 3.2. Žáci pocházejí z nejrůznějšího sociokulturního prostředí, z regionů přesahujících hranice Pardubického kraje a výrazné rozdíly v jejich chápání života způsobuje dále jejich profesní zaměření, osobní zájmy a sociální vlivy.

4. Charakteristika pedagogického sboru.

- 4.1. Požadavky pro výkon činnosti pedagogických pracovníků stanoví zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a dodatku. Podle zákona má pedagogický pracovník splňovat předpoklady pro výkon funkce podle § 3 a splňovat odbornou kvalifikaci podle § 16.
- 4.2. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje podle § 24 zmíněného zákona a vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a vlastních plánů DVPP.
- 4.3. Pedagogický sbor tvoří vychovatelé a vedoucí pedagogičtí pracovníci. Požadavky na odbornou kvalifikaci stanovuje školský zákon.
- 4.4. Ve výchově a vzdělávání se domov zaměřuje na prevenci sociálně patologických jevů a ochranu žáků. Tuto činnost upravuje Minimální preventivní program (MPP). Organizací a realizací Minimálního preventivního programu je pověřen vychovatel 1. vých. sk. Vychovatelé spolupracují s externími spolupracovníky, kteří plní některé úkoly v oblasti výchovného poradenství, psychologické intervence a socioterapie.

5. Spolupráce s rodiči žáků, školami a jinými subjekty.

- 5.1. Rodiče nezletilých žáků jsou faktickými zákazníky domova, kteří mají právo na kvalitní služby a informace a plní povinnosti vyplývající ze školského zákona a předpisů souvisejících. Obdobná práva a povinnosti mají zletilí žáci.
- 5.2. Ve vztahu ke školám vystupuje domov jako partner podílející se na výchově a vzdělávání žáků a autonomní subjekt, který formuluje a realizuje vlastní výchovné cíle v návaznosti na výchovně vzdělávací činnost školy. Z tohoto titulu informuje školu o podstatných otázkách vzdělávání a výchovy žáků a účinně s ní spolupracuje.
- 5.3. Dalšími subjekty, s nimiž domov spolupracuje, jsou instituce participující na vzdělávání a výchově žáků a studentů a instituce ochrany a péče o mládež, poskytující psychologické, psychiatrické a lékařské služby, případně Policie ČR.

Kapitola II. - Charakteristika vzdělávacího programu

1. Zaměření a podmínky vzdělávání a výchovy v DMVM.

1.1. Principy a cíle vzdělávání a výchovy (§ 2 školského zákona)

1.1.1. Rovný a nediskriminační přístup ke vzdělávání a výchově.

1.1.2. Zohlednění vzdělávacích a výchovných potřeb žáka daných jeho schopnostmi a osobnostními charakteristikami.

- 1.1.3. Vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a úcta všech účastníků vzdělávání a výchovy.
- 1.1.4. Svobodné šíření poznatků vyplývajících z výsledků soudobého poznání světa, které jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání a výchovy.
- 1.1.5. Zdokonalování procesu vzdělávání a výchovy na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod.
- 1.1.6. Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených zákony a vzdělávacími programy.
- 1.1.7. Vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

1.2. Priority vzdělávání a výchovy – profilace domova.

Při formulování klíčových schopností vycházíme z toho, že tyto schopnosti by měly být zároveň použitelné v různých situacích a kontextech, měly by být multifunkční.

Ambice a poslání domova ve vzdělávání a výchově jsou především v oblasti **výchovy osobnosti žáka a výchovy v době mimo vyučování** a vyplývají z jeho poslání a postavení v systému škol a školských a ubytovacích zařízení. Tím jsou určeny i jeho základní cíle a úkoly, které spočívají ve **vzdělávání a pedagogickém ovlivňování volného času žáků**, tzn. v citlivém pedagogickém vedení žáků k účelnému využívání volného času, k výchově k volnému času. K tomu volí specifické prostředky, formy a metody této činnosti a plní následující **úkoly výchovy mimo vyučování**:

- relaxačně zdravotní – obnova sil, upevňování zdraví, změna druhu a charakteru činností, změna sociálního prostředí,
- výchově vzdělávací a sebezvzdělávací – seberealizace a osobnostní rozvoj, prostor pro sebevýchovu,
- sociální úkoly – společenské uplatnění, činnost a aktivita.

1.3. Konkrétní cíle a formy vzdělávání.

1.3.1. Realizace **průřezových témat** ve vzdělávání a výchově, která reprezentují okruhy problémů současného i budoucího světa, napomáhají rozvíjet osobnost žáka a procházejí napříč oblastmi vzdělávání a výchovy s cílem dosáhnout klíčových kompetencí žáka:

- osobnostní a sociální výchova,
- výchova demokratického občana,
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
- multikulturní výchova,
- environmentální výchova,
- mediální výchova.

1.3.2. **Vytváření a působení přirozeného a pozitivního psychosociálního prostředí**, na jehož tvorbě se podílejí všichni účastníci vzdělávání s využitím prostředků vlastních výchově a vzdělávání v době mimo vyučování jako jsou:

- dobrovolnost, spontánní aktivita, navození kladných pocitů, samostatnost a samosprávnost,
- seberealizace, sebepoznávání, motivace,
- zajímavost, pestrost a zájmovost, rozvoj individuálních i skupinových zájmů,
- odpočinkové a rekreační zaměření zájmové činnosti.

1.3.3. **Žák jako ústřední postava vzdělávání a výchovy** - primární podmínky podporující toto postavení:

- uplatnění jeho základních práv vyplývajících ze školského zákona (561/2004 Sb.) a z Úmluvy o právech dítěte, zejména práva na respektování osobnosti žáka a jeho zvláštností v závislosti na fyzické, psychické a mentální zralosti žáka a práva na volný čas,
- výchovné působení založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu k osobnosti, potřebám a zájmům žáka,
- vyváženost při uplatňování práv a plnění povinností, zajištění vymahatelnosti práv žáka,
- právo volby a vlastních rozhodnutí odpovídajících míře zralosti žáka, reálným možnostem a podmínkám života v domově s podporou vychovatele,
- uplatnění kompetencí žáka v podmínkách zařízení a jeho podíl na organizaci a činnosti zařízení,
- specifické postavení dospělého žáka /převzetí plné odpovědnosti za své chování a jednání, převzetí práv a povinností rodičů/,
- objektivní hodnocení práce a činnosti žáka vychovatelem a sebehodnocení žákem.

1.3.4. Cílevědomost při vytváření výchovných skupin jako podpůrného prostředku k realizaci kompetencí žáka a spokojenosti žáka s podmínkami pobytu:

- snaha o složení výchovných skupin na neformálním principu, možnost výběru vychovatele a přestupu do jiné skupiny,
- stabilizace vychovatelů u výchovných skupin po dobu nejméně dvou školních roků,
- výchovné skupiny volí nebo delegují své zástupce do Domovního parlamentu, jejich právem je odvolat svého zástupce.

1.3.5. Rozmístování žáků v zájmu vytvoření předpokladů pro kvalitní soužití a spolupráci:

- sdružování žáků s obdobnými profesními nebo osobními zájmy na pracovištích a ve výchovných skupinách,
- dostupnost (spádovost) škol,
- soustředění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v menším prostoru a zajištění podmínek jejich integrace.

1.3.6. Využívání účinných forem a metod vzdělávání a výchovy podporujících aktivitu, sociabilitu a morálku, emocionální prožitek, kreativitu, samostatnost, odpovědnost a individualitu žáka.

1.3.7. Volba vhodných prostředků, tj. pravidel, organizace života, personálního zázemí, prostorových a materiálně technických podmínek apod.

2. Obsah vzdělávání a strategie výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou zaměřeny na rozvíjení schopností žáka, formulují upřednostňované cíle, postupy, metody a formy práce, případně aktivity, příležitosti a pravidla.

2.1. Výchova k učení a sebezvzdělávání.

Tyto schopnosti jsou nezbytné pro organizaci a řízení vlastního učení, pro získávání, hodnocení a uplatnění nových znalostí a pro schopnost aplikovat tyto kompetence v různých situacích, kontextech vč. vlastního učení a řešení problémů ve vzdělávacím procesu, ve společnosti a následně i v práci.

2.1.1. Žák:

- organizuje a řídí vlastní učení, poznává své schopnosti a hodnotí je, nachází a upevňuje efektivní styl a režim učení,

- umí vyhledávat a kriticky hodnotit informace a pomoc jiných,
- využívá nabytých vědomostí a dovedností, prohlubuje je,
- zvládá neúspěch, je psychicky odolný,
- poznává smysl učení, motivuje se pro další učení, pozitivně hodnotí jeho přínos pro svůj život, chápe sebevzdělávání jako celoživotní proces.

2.1.2.Strategie vychovatele:

- vede žáka k samostatnosti při přípravě na vyučování a k hledání vlastního efektivního stylu a režimu učení,
- podporuje žáka v oblasti vzdělávání tím, že očekává pozitivní výsledky, motivuje ho k učení a k vyhledávání informací, zadává mu přiměřené úkoly a pomáhá mu zvládnout případný neúspěch,
- vytváří a zajišťuje žákovi vhodné klima k učení a materiálně technické podmínky s využitím informačních technologií,
- spolupracuje s rodiči a školou.

2.2. Výchova sociální a personální.

Tyto schopnosti jsou předpokladem pro realizaci schopností ostatních. Jejich obsahem je osobnostní rozvoj a spolupráce v různých sociálních prostředích.

2.2.1.Žák:

- umí porozumět sám sobě, zvládá vlastní chování, je schopen sebereflexe, koriguje vlastní chování, je schopen poznávat odlišnosti lidí,
- umí řešit složité životní situace, zná základy duševní hygieny,
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své schopnosti, zájmovou orientaci a životní podmínky,
- je schopen adaptovat se na měnící se pracovní a životní podmínky a tvořivě je ovlivňuje, respektuje pravidla života ve společenství,
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, spolupracuje v týmu a uplatňuje v něm své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti,
- organizuje nebo se podílí na společné činnosti, přijímá odpovědnost za svoji práci i práci ostatních, konstruktivně řeší konflikty a přispívá k vytváření podnětné atmosféry,

2.2.2.Strategie vychovatele:

- napomáhá žákovi odhalovat jeho silné a slabší stránky, pravidelně hodnotí jeho práci a pozitivně ho motivuje k sebepoznávání,
- vytváří příležitosti pro týmovou spolupráci organizováním společných činností, stanovuje žákovi přiměřené úkoly, pomáhá mu najít své místo ve skupinách /ložnice, výchovná skupina, domov mládeže/,
- všestranně napomáhá žákovi adaptovat se na měnící se podmínky sociální, organizační i materiální,
- podílí se na upevňování pozitivního psychosociálního klimatu.

2.3. Výchova komunikativní

Tyto schopnosti představují a rozvíjejí schopnost vyjádřit a interpretovat myšlenky, pocity a informace v ústní i psané podobě a zapojit se do komunikace v různých sociálních kontextech.

2.3.1.Žák:

- rozvíjí a prakticky používá komunikativní dovednosti ve studiu i ve svém osobním, profesním a občanském životě,

- rozumí sdělením a informacím, správně je interpretuje a věcně argumentuje,
- efektivně a tvořivě využívá dostupných prostředků komunikace, pružně reaguje na rozvoj informačních a komunikačních technologií a využívá je,
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně a přiměřeně ke komunikačnímu záměru verbálním, příp. písemným projevem,
- je schopen rozvíjet komunikační dovednosti založené na vzájemné úctě, spolupráci, toleranci, optimismu a zvládnutých emocích,
- adekvátně vystupuje na veřejnosti, přiměřeně sebevědomě se prezentuje.

2.3.2.Strategie vychovatele:

- učí žáka rozvíjet a využívat jeho komunikativních dovedností, aktivně a cílevědomě vytváří prostor pro komunikaci mezi žákem a vychovatelem i žáky navzájem,
- vede žáka k diskusi o informacích a k věcné argumentaci, dává mu přitom prostor pro tvůrčí a svobodné vyjádření a řešení, je mu vzorem věcné a konstruktivní komunikace,
- předává žákovi veškeré informace potřebné pro jeho zdravý a aktivní život v DMAŠJ.

2.4. Výchova k řešení problémů

Tyto schopnosti zahrnují všechny formy jednání, které si každý jedinec musí osvojit, aby byl schopen se efektivně a konstruktivně podílet na dění ve společnosti a dokázat řešit problémy, a to v osobním, rodinném i veřejném kontextu.

2.4.1.Žák:

- vnímá problémové situace, rozpozná a pochopí problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na segmenty a navrhuje postupné kroky nebo varianty jeho řešení,
- využívá své schopnosti, vědomosti a dovednosti při samostatném řešení problémů, vyhledává informace k jejich řešení, pružně reaguje na nové situace,
- ověřuje a kriticky interpretuje získané informace, pro své tvrzení najde důkazy a formuluje podložené závěry, ověřuje prakticky správnost metod zjišťování důvěryhodnosti informací užívaných při řešení problémů, osvědčené postupy aplikuje při řešení jiných problémových situací,
- uplatňuje základní myšlenkové operace - srovnávání, třídění, analýzu, syntézu, indukci, dedukci, abstrakci, konkretizaci, generalizaci, ale i fantazii, intuici a představivost v poznávacích, učebních, pracovních a tvůrčích činnostech,
- je otevřený k poznávání nových a originálních postupů a řešení problémů, nachází alternativy řešení, navrhuje varianty řešení problémů a zvažuje jejich přednosti, rizika a možné negativní důsledky.

2.4.2.Strategie vychovatele:

- učí žáka uplatňovat základní myšlenkové operace a postupy při řešení problémů, hodnotí kroky žáka při řešení problémů,
- aktivně napomáhá žákovi adaptujícímu se na nové podmínky života především přenosem ověřených způsobů řešení problémů,
- motivuje žáka k získávání informací potřebných k řešení problémů a ověřování jejich správnosti,
- definuje, pomáhá hodnotit nebo i vytváří problémové situace, v nichž může žák uplatnit své kompetence k řešení problémů, při jejich řešení podporuje tvořivost a originalitu, pomáhá hodnotit rizika a možné negativní důsledky.

2.5. Výchova k volnému času.

Tyto schopnosti vytvářejí podmínky pro vzdělávání zejména tím, že rozvíjejí intelektuální, psychické, fyzické, sociální i emoční potenciál jedince a vytvářejí další prostor pro jeho sebeuplatnění.

2.5.1. Žák:

- umí svůj volný čas žít, čelí nudě a prázdnotě, aktivně odpočívá,
- uplatňuje zásady zdravého životního stylu, dokáže určit priority volného času a žije podle nich, odolává sociálně patologickým jevům,
- využívá a akceptuje nabízené modely využití volného času, naplňuje a rozšiřuje své individuální zájmy, talent, schopnosti,
- chápe význam rozvoje osobních zájmů a zdravého způsobu života pro psychickou, fyzickou a sociální kultivaci své osobnosti (osobnostní rozvoj),
- zapojuje se do organizace života domova, osobně se podílí na organizaci a realizaci vzdělávání a výchovy.

2.5.2. Strategie vychovatele:

- vytváří a rozvíjí příležitosti k účelnému využití volného času v souladu se zájmy žáka,
- učí žáka novým vědomostem a dovednostem, vede ho k tvořivosti a účasti na společné činnosti,
- realizuje skupinový program sociální prevence, poskytuje žákovi informační servis,
- vede žáka k poznání zásad zdravého životního stylu a jejich uplatňování ve vlastním životě, učení i v práci,
- modernizuje obsah vlastní zájmové činnosti a metody skupinové práce s žáky, rozšiřuje nabídku spontánních aktivit pro žáky, podporuje svobodu, samostatnost, aktivitu.

2.6. Schopnosti občanské.

Tyto schopnosti jsou potřebné pro začlenění jedince do společnosti a uplatnění se v ní.

2.6.1. Žák:

- stanovuje si osobní cíle vycházejících z jeho potřeb a zájmů, ale i z potřeb společnosti, sociální skupiny, zájmů celku,
- je tolerantní, vstřícný, otevřený, ale i kritický k názorům druhých, chápe jejich potřeby a postoje, respektuje různorodost hodnot člověka, uplatňuje zásady slušné komunikace a demokratické způsoby řešení,
- hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování,
- vnímá, přijímá, vytváří a rozvíjí etické, kulturní, sociální, ekologické, ekonomické a duchovní hodnoty, zaujímá k nim odpovědné postoje,
- chová se zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, poskytuje účinnou pomoc,
- rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe a jiné, přírodu, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem,
- aktivně se zapojuje do občanského života svého okolí a společnosti, orientuje se ve složitostech demokratické, pluralitní společnosti, chápe je a participuje na řešení jejich problémů,

2.6.2. Strategie vychovatele:

- výchovně využívá prožitků žáka, kdy celkové klima domova (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru,

- motivuje žáka k projevení názoru, diskuzi a rozhodnutí celku, rozvíjí schopnosti kritického a tvořivého myšlení, empatie, argumentace a prezentace názorů, schopnosti kompromisu a schopnosti obhajovat lidská práva a svobody svá i jiných,
- vede žáka k dodržování pravidel a spravedlivě je hodnotí, objasňuje význam řádu pro fungování společenství (pokoj, výchovná skupina), vychovává k úctě k zákonu,
- podporuje zainteresovaný postoj k životu, rozvíjí disciplinovanost, toleranci, ochotu pomáhat, respektovat odlišnosti,
- vede žáky k odpovědnému jednání a výchovně využívá situace kdy žák neohrožuje a nepoškozují sebe a jiné, přírodu, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem.

3. Délka vzdělávání.

- 3.1. Délka vzdělávání v DM je podmíněna studiem na střední škole, vyšší odborné škole. Umístění k ubytování v DM je podmíněno přihláškou a rozhodnutím k umístění v DM vždy na 1 školní rok.
- 3.2. Vzdělávání v DM probíhá ve dnech školního vyučování a ve dni předcházejícím. DM může provozovat svou činnost i v ostatních dnech školního roku včetně období prázdnin, a to za předem stanovených podmínek.

Kapitola III. - Výchovný program

1. Charakteristika a účel výchovného programu.

1.1. Výchovný program je rámcovým programem pro práci vychovatele a ostatních pedagogických pracovníků s žáky, který má tyto znaky:

- vymezuje, jakých kompetencí má žák dosáhnout,
- stanovuje výchovné cíle pro vychovatele,
- stanovuje upřednostňované postupy, formy a metody vzdělávání,
- respektuje věkové a osobnostní zvláštnosti žáků /důsledkem je členění programu na cykly/,
- je otevřeným programem, který může vychovatel dotvářet dle svých schopností, vědomostí a dovedností v souladu s poznatky současné vědy a společenskou zakázkou a v jednotlivých oblastech nezbytně upravovat podle zralosti a potřeb žáků /individuální přístup/,
- je podkladem /osnovou/ pro plánování výchovné činnosti vychovatele a výchovné skupiny na školní rok.

1.2. Druhy a zaměření výchovných programů.

1.2.1. Výchovný program domova se člení podle typů škol a délky studia žáků na:

- 1.2.1.1. **Program pro žáky středních odborných škol** a gymnázií s délkou studia 4 roky.
- 1.2.1.2. **Program pro žáky středních odborných učilišť** s délkou studia 3 roky.
- 1.2.1.3. **Program pro žáky učilišť a středních odborných učilišť se speciálními vzdělávacími a výchovnými potřebami** s délkou studia 2 až 3 roky.
- 1.2.1.4. **Program pro studenty vyšších odborných škol** s délkou studia 3 roky

1.2.2. Zaměření výchovy:

- 1.2.2.1. **Výchova sociální, personální a komunikativní**

1.2.2.2. Výchova k učení, sebevzdělávání a profesionální přípravě

1.2.2.3. Výchova ke zdravému životnímu stylu

1.2.2.4. Výchova k občanství

2. Obsah výchovného programu – charakteristika cyklů vzdělávání.

2.1. Cyklus adaptace pro žáky 1. ročníků (15 až 16 let) – v obecném rámci je tento cyklus shodný pro všechny druhy programů (viz 1.2.1. této kapitoly), odlišnosti jsou v programu adaptace pro žáky se speciálními výchovnými potřebami, kde obsah budou ovlivňovat mentální a sociální kompetence žáků.

Cíl: Učit se a poznávat.

2.2. Cyklus osobnostního rozvoje pro žáky 2. až 3. ročníků SOŠ a 2. ročníků SOU a OU (17 až 18 let) – tvoří hlavní osu vzdělávacího programu pro všechny kategorie žáků, v něm pokračuje proces poznávání a dochází k upevňování a praktickému uplatňování kompetencí.

Cíl: Využívat a prohlubovat.

2.3. Cyklus zrání pro žáky 4. ročníků SOŠ a 3. ročníků SOU (18 až 19 let) – je nadstavbou cyklu osobnostního rozvoje, v němž se již uplatňují získané kompetence žáka na základě poznání.

Cíl: Znat a uplatňovat.

2.4. Cyklus integrace pro studenty vyšších odborných škol – je pokračováním cyklu zrání. Uplatňují se v široké míře kompetence osvojené v předešlých cyklech, dochází k jejich prohlubování, zkvalitňování, k osobnostní identifikaci a integraci.

Cíl: Schopnost sebereflexe

4. Podmínky, hlavní úkoly a záměry pro vzdělávání a výchovu a naplnění VzP.

4.1. V personální oblasti a řízení.

4.1.1. Předpoklady vychovatele k realizaci vzdělávacího programu – kompetence vychovatele:

4.1.1.1. Kompetence pedagogické a psychodiagnostické – řízení žákova vzdělávání a výchovy, motivace k učení, osobnostnímu a sociálnímu rozvoji a ke zdravému způsobu života s ohledem na zralost žáka. Jejich součástí jsou i kompetence odborné, speciální.

4.1.1.2. Kompetence komunikativní – ve verbální i písemné podobě, schopnost úspěšného jednání s žáky, rodiči, spolupracovníky, schopnost vyjadřovat své myšlenky, informace i pocity a schopnost zapojit se do komunikace v různých sociálních kontextech.

4.1.1.3. Kompetence organizační a řídicí – schopnost plánovat, organizovat a hodnotit činnosti vlastní i žákovy, rozpoznávat a soustředit se na priority, navozovat a udržovat řád a systém.

4.1.1.4. Kompetence diagnostické a intervenční – schopnost empatie, rozpoznávání příčin jevů v chování žáka a dosahování změn.

4.1.1.5. Kompetence poradenské a konzultativní – nacházení řešení diagnostikovaných problémů, schopnost řešit je ve spolupráci s kolegy, rodiči, učiteli a dalšími.

4.1.1.6. Kompetence k reflexi a sebereflexi – schopnost analyzovat vlastní činnost, vyvodit ze zjištěného důsledky v podobě modifikace vlastního jednání, chování, přístupů, metod. Schopnost reflektovat zkušenosti druhých, sebevzdělávat se a přizpůsobovat se měnícím se podmínkám.

4.1.2. Zaměření dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků:

- prohlubování vědomostí v pedagogických vědních oborech s důrazem na získávání nových poznatků a znalost účinných metod a forem výchovy žáků,
 - metodiku sociálního učení a prevence sociálně patologických jevů v chování mládeže,
 - obsah a formy atraktivních oborů zájmové činnosti ve všech jejích oblastech, zejména v oblasti environmentální a mediální výchovy,
 - počítačovou gramotnost zaměstnanců.
- 4.1.3. Vést vychovatele ke změně postojů od tradičních forem a metod práce v domovech mládeže k modernímu pojetí vzdělávání a výchovy při realizaci VzP. Tomu přizpůsobit kompetence a kritéria odměňování vychovatelů, formulovat programy rozvoje jednotlivých pracovišť.
- 4.1.4. Zkvalitnit výslednost práce a plánování činnosti metodických sdružení sociální prevence a zájmové činnosti a metodiků sociální prevence a environmentální výchovy, vymezit jejich podíl na realizaci VzP.
- 4.2. V oblasti obsahu a organizace vzdělávání a výchovy.**
- 4.2.1. Vést a organizovat moderní a žáky žádané obory zájmové činnosti, zaměřit se na cyklické akce náborového charakteru nebo sloužících k naplnění cíle orientovat žáka v oboru, odbornosti a v rozvíjení možností spontánního využívání volného času smysluplnými činnostmi, zejména v oborech společenskovedních, přírodovědných, tělovýchovných a oborech využívajících informačních technologií.
- 4.2.2. Realizovat reedukační programy pro žáky s poruchami chování, s nevhodnými sociálními stereotypy a projevy patologického jednání i za pomoci externích spolupracovníků (psycholog, socioterapeut).
- 4.2.3. Nadále přizpůsobovat obsah Vnitřního řádu domova výchovným prioritám VzP, zejména v oblasti výchovy demokratického občana a socializace žáka jako prostředků socializace i prevence patologických jevů v chování žáků.
- 4.3. V oblasti materiálně technického rozvoje.**
- 4.3.1. Hlavní úsilí zaměřit a finanční prostředky prioritně investovat do nábytku a vybavení ložnic žáků a sociálního zázemí s cílem zajistit všem žákům účelné, estetické, hygienické a tím i výchovné prostředí.
- 4.3.2. Postupně modernizovat materiálně technickou základnu a prostorové podmínky pro zájmové, spontánní a odpočinkové aktivity v souladu s obsahovými záměry VzP.

Kapitola IV. – Přijímání žáků a jejich podpora

1. Podmínky přijímání uchazečů

Do řízení o umístění žáka nebo studenta do DM může být zařazen žák přijatý ke studiu na střední škole, případně student přijatý ke studiu na VOŠ. Ubytování platí na jeden školní rok – pokud žák neukončí studium předčasně. Každý žák je povinen předložit pravdivě vyplněnou a podepsanou přihlášku k ubytování do určeného termínu. Poté je mu zasláno Oznámení o přijetí. Od školního roku 2018/2019 probíhá přijímání žáků k ubytování ve správním řízení. Umísťování žáků probíhá podle jejich potřeb a možností DM i v průběhu školního roku.

Při rozdělování na pokoje je dle možností respektován požadavek ubytovaných zohledňující jejich vzájemné osobní vztahy, sympatie a přátelství.

Vzájemné podmínky poskytnutí ubytování, výchovně vzdělávací činnosti a stravování mezi DM a zákonnými zástupci, zletilými žáky je vázán Příhláškou k ubytování do DM, Příhláškou ke stravování, Oznámením o přijetí, podepsanými Informacemi k nástupu, Generálním souhlasem a Smlouvou o ubytování.

2. Ukončování umístění žáka

Ukončení umístění žáka v DM se řídí §4 odst. 5 vyhl. 108/2005 Sb.

Datum ukončení ubytování v DM se stanoví dnem, kdy žák řádně předal všechny prostředky jemu svěřené k používání. O ukončení ubytování je sepsán tiskopis „Žádost k ukončení ubytování v DM“.

3. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami

V DM mohou být ubytováni také žáci vyžadující specifický pedagogický přístup. Vzdělávání a výchova těchto žáků je zajištěna formou individuální či skupinové integrace. Podmínky jsou upravovány vždy individuálně podle charakteru znevýhodnění. Těmto žákům je ze strany pedagogických pracovníků, ale i ostatních zaměstnanců, věnována průběžná zvláštní pozornost. Snahou pedagogického personálu, ale i všech zaměstnanců DM, je vytvořit žákovi takové podmínky

a volbu metod výchovy k rozvoji jeho osobnosti a jeho integraci s ohledem na možná rizika tak, aby nedošlo k jeho sociálnímu vyloučení z kolektivu.

3.1. Žáci se speciálními potřebami:

Žákům se speciálními potřebami, které vyplývají z jejich zdravotního oslabení či postižení a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do výchovného procesu, je věnována průběžně zvláštní pozornost. Snahou pedagogických pracovníků je vytvořit podmínky pro rozvoj jejich osobnosti:

- zapojit celou skupinu žáků do spolupráce s žáky se speciálními potřebami
- uplatňovat integrační postupy
- vést žáka k udržení a rozvoji jeho schopností a dovedností
- podporovat a motivovat ho k rozvoji

Toto vyžaduje vysoce citlivý přístup vychovatelů, sebevzdělávání se v konkrétní problematice, aby nedošlo k izolaci nebo vytlačení žáka ze skupiny. Sníženou adaptabilitu ve výchovné skupině mají i žáci s oslabeným rodinným zázemím či jedinci z jazykově odlišného prostředí. Vychovatelé přizpůsobují formu a obsah činnosti, tak aby byly adekvátní k specifickým potřebám žáků. V maximální míře je uplatňován individuální přístup k těmto žákům.

V přípravě žáka s podpůrnými opatřeními je zohledňováno vzdělávání dle doporučení ŠPZ.

3.2. Žáci s mimořádným nadáním:

Pro rozvoj mimořádně nadaných žáků v DM připravují vychovatelé aktuální informace o možnostech kulturního či sportovního vyžití v regionu, čímž podporují rozvoj žáků s mimořádným nadáním.

Talentovaným jedincům se zaměřením na sport, zpěv, hru na hudební nástroje, tanec či divadlo, je umožněno docházet do příslušných zařízení ve městě bez ohledu na režim dne a vycházky, které určuje VŘ DM. U nezletilých žáků je vyžadován, z důvodu bezpečnosti, souhlas zákonného zástupce.

Všichni žáci jsou na počátku školního roku poučeni o pravidlech BOZ a PO, bezpečnostních rizicích a postupech, které stvrdí podpisem. Během roku jen jim pravidelně aktualizován seznam možných rizik a opatření.

Veškerá činnost musí být v souladu s bezpečnostními předpisy. Jsou přijímána opatření k prevenci rizik. Žáci jsou seznamováni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a s postupy zvyšujícími jejich bezpečnost (nejen fyzickou, ale i sociální a emocionální).

Konkrétní podmínky pro hygienické a bezpečné působení; psychosociální podmínky:

- vhodná struktura režimu žáků v domově mládeže s dostatkem relaxace a aktivního pohybu daná režimem dne

 - a skladbou činností

- vhodný studijní, stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků)

- prostředí užívaných prostor domova mládeže odpovídá platným normám

- k dispozici je vybavená lékárnička s dostupnými prostředky první pomoci; vychovatelé jsou pravidelně proškolení

 - v pravidlech BOZ a v poskytování první pomoci

- v prostředí domova mládeže je snaha o vytvoření příznivého sociálního klimatu

Výše uvedené podmínky jsou zařazeny v příslušných dokumentech školy a domova mládeže; dle závažnosti je postupováno dle směrnic MŠMT:

Vnitřní řád, provozní řád, protipožární směrnice a evakuační plán, krizový plán, náplň práce vychovatele, minimální preventivní program.

Činnosti jsou zapisovány do příslušné dokumentace:

Denní záznam, deník výchovné skupiny, kniha úrazů, zápisy výchovné komise.

Průběžně jsou přijímána opatření k eliminaci či minimalizaci možných rizik. Tato opatření jsou charakteru technického (vhodný nábytek, bezpečná a označená schodiště, atd.), organizačního (zajištění dohledu nad žáky, zajištění bezpečného provozu elektrických spotřebičů užívaných žáky v domově mládeže atd.) a výchovného (řádné a prokazatelné poučení o BOZ, průběžná výchova k bezpečnému chování, atd.)

Kapitola V. - Hodnocení žáků a autoevaluace domova

1. Pravidla pro hodnocení žáků.

1.1. Výstupy hodnocení:

1.1.1. **Písemná souhrnná informace rodičům** nezletilých žáků (zasílaná na vyžádání rodičů, zakládána 1x - 2x ročně do spisu žáka) obsahuje hodnocení úrovně, míry naplnění kompetencí žáka:

- k učení - studijní úsilí a motivace k učení, samostatnost, předpoklady k učení a jejich využití, perspektivy dalšího vzdělávání, způsob podpory vychovatelem apod.,
- kompetence sociální a personální - úroveň adaptace a sociální a komunikativní dovednosti, schopnost spolupráce, místo v kolektivu, způsob řešení problémů apod.,
- ke zdravému a demokratickému způsobu života - způsob využití volného času k rozvoji zájmů, využití osobního potenciálu, zapojení se do řešení věcí společných, pomoc ostatním, akceptace pravidel, způsob uspokojování základních životních potřeb, individuální denní režim, stravování apod.

Poskytuje se zákonným zástupcům na základě jejich žádosti.

1.1.2. **Ústní souhrnná informace pro žáky zletilé** – obsah je stejný jako výše.

1.1.3. **Průběžná hodnotící informace** (rodičům nebo zletilým žákům)

- sdělení o udělení výchovného opatření (pochvala, trest)
- dílčí zpráva o chování, realizaci přijatých či dohodnutých opatřeních.

1.2. Cíle hodnocení:

- výchovné využití výsledků hodnocení, podpora pozitivních stránek osobnosti,
- dosažení relativní shody v náhledu na osobnost žáka, nalezení východisek pro pokračování výchovného procesu, dělba cílů a úkolů mezi vychovatelem a žákem (motivace k sebevýchově),
- získání diagnostických informací jako podkladů pro souhrnné hodnocení.

1.3. Zásady hodnocení:

- veřejná, předem známá kritéria hodnocení žáka,
- dialog mezi vychovatelem a žákem, prostor pro jeho sebehodnocení,
- otevřenost a objektivnost hodnocení založeného na důkladném poznání rysů osobnosti žáka, včetně možnosti opravných prostředků pro žáka,
- spolupráce s rodiči, školou, okolím žáka.

1.4. Kritéria hodnocení:

- míra dosažení kompetencí žáka obsažených v tomto VzP s přihlédnutím ke všem podmínkám a osobnostním předpokladům,
- východiskem pro hodnocení stavu vychovanosti konkrétního žáka je výchovný program, který upřesňuje kompetence pro danou kategorii žáků.

2. Autoevaluace domova

2.1. Oblasti a cíle autoevaluace:

- podmínky k výchově – stav ubytování, stravování, služeb žákům, organizace a pravidla, materiálně technické podmínky,
- průběh výchovy – obsah, formy a metody práce, diagnostická činnost, podíl žáků na činnosti a rozhodování,
- podpora žáků – hodnocení, kvalita výstupů, služby žákům, schopnost motivace,

- výsledky vzdělávání – míra naplňování kompetencí s ohledem na individuální zralost žáka, výsledky v ZČ, účinnost výchovných metod, zapojení žáků do organizování života v domově,
- vliv vzájemných vztahů osob ve vzdělávání – psychosociální klima, vztahy: žák – žák, vychovatel – žák, vychovatel – vedení, jejich důsledky pro výchovu,
- spolupráce s rodiči – úplnost informací, zpětná vazba,
- řízení domova – plánování, organizování, podíl pracovníků na řízení, kontrola, personální podmínky, informační systém, dodržování pokynů, postupů, materiálně technické podmínky, další vzdělávání pedagogických pracovníků uplatnění vědomostí a dovedností, metodická činnost,
- úroveň výsledků práce domova vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům – srovnání podmínek a výsledků.

2.2. Kritéria autoevaluace:

- spokojenost žáků a rodičů,
- míra pokroku ve vchovanosti žáků, a míra adaptace na podmínky života v DM,
- pozitivní psychosociální klima projevující se ve vyvážených vztazích mezi všemi účastníky výchovného procesu,
- stabilizace a výkonnost řídicích procesů,
- zlepšování materiálně technických podmínek.

2.3. Časové rozvržení evaluačních činností:

- dotazníkové šetření mezi žáky (zahrnuje většinu cílů autoevaluace) – minimálně 1 x za 2 roky,
- dotazníkové šetření mezi ped. pracovníky (zahrnuje výsledky vzdělávání žáků, vztahy, oblast řízení a dalšího vzdělávání ped. pracovníků) – minimálně 1 x za 2 roky,
- hodnocení činnosti domova (zahrnuje všechny oblasti a cíle autoevaluace z pohledu jednoho školního roku, výsledky projednává pedagogická rada) – 1 x za školní rok,
- dílčí šetření, ankety, hodnocení se zaměřením na problémové otázky činnosti domova – příležitostně.

2.4. Zdroje evaluace:

2.4.1.vnitřní:

- výsledky dotazníkových šetření a anket mezi žáky a zaměstnanci,
- analýzy dílčích úseků vzdělávání, výchovy a činnosti,
- plány a výstupy z hodnocení činnosti zařízení i zaměstnanců (pracovní hodnocení)
- udělená výchovná opatření, mimořádné události,

2.4.2.vnější:

- inspekční zprávy
- náměty, připomínky a stížnosti rodičů, škol, zřizovatele,
- názory širší veřejnosti, publicita.